

RDEČICA

- splošno
 - je akutno septikemično obolenje s hemoragijami po serozi, koži in splenomegalija
 - pri pticah običajno akutno obolenje posameznih osebkov v jati
 - lahko prizadene fertilitnost samcev
 - najbolj so občutljiva na infekcijo so purani (odrasli moški), sicer pa je bolezen opisana pri množici sesalcev, pa tudi pri ljudeh
 - tudi fazani, race gosi, pegatke, emuji, noji
- povzročitelj
 - *Erysipelotrix rhusiopathiae*
 - Gram +, pleomorna palička
 - ublikvitaren
 - mogoče ga je najti kjerkoli v svetu
 - dokaj neobčutljiv (občutljiv na K-hidroksid)
- patogenost
 - patogen za purane vseh starosti in obeh spolov ob parenteralni aplikaciji
 - bolezen lahko sprovciramo tudi z oralno aplikacijo organov poginule živali
 - umetna okužba → težko reproducirati bolezen
 - infekcija preko kože
 - z umetnim osemenjevanjem (povzročitelj v semenu)
 - mikroorganizem se širi s fecesom (izloča se celo 41 dni po okužbi)
 - perzistira zelo dolgo v krvi okuženih živali
 - zelo velik rezervoar so prašiči in ovce
 - v organizem vdre preko razpok na koži (nastanejo kot posledica bojev, ko purani dosežejo puberteto) ali poškodb sluznice
 - kanibalizem
 - eksperimentalna peroralna infekcija izolata iz rumenjakeve vrečke piščancev – 50% mortalnost, ni možno povzročiti bolezni z izolatom, ki je zrasel na mediju
 - subkutana infekcija puranov
 - lahko tudi zaradi stresa
- inkubacijska doba
 - naravna ni poznana
 - eksperimentalna infekcija: 3-4 dni
 - p/o infekcija: inkubacijska doba se podaljša za 2-3 tedne
- klinični znaki
 - izbruhi nastopijo nenadoma
 - pogine ena ali več živali (kot zastropitev)
 - nekatere živali klecajo
 - živali so zaspane, depresivne se ne premikajo rade, včasih imajo rumeno zeleno drisko
 - lahko so vidne spremembe na koži (podobno kot pri prašičih) → temno rdeča koža
 - kronična bolezen: otečene tetive

- patološke spremembe
 - izbruhi na terenu: septikemija
 - generalizirana kongestija (edem parenhimatoznih organov – velikokrat je prisotna splenomegalija)
 - degeneracija maščobe
 - krvavitve v maščobnem tkivu perikarda
 - kataralni enteritis (sploh v duodeunumu)
 - kožne spremembe (obraz, glava, vrat)
 - včasih pri inseminiranih kokoših: peritonitis, perinelana kongestija, hemoragije
 - kronična oblika
 - purolentni artritis
 - valvularni endokarditis
 - lahko tudi
 - fibrinozno-purolentni eksudat iz okolice tkiv perikarda
 - plaki fibrina na srčni mišici

- diagnostika
 - anamneza
 - klinični znaki
 - patološke spremembe
 - izolacija in identifikacija povzročitelja
 - septikemija
 - hitra diagnostika z ugotovitvijo G + bakterije (vzorec: jetra, vranica, kostni mozeg)

- diferencialna diagnostika
 - kolera
 - E. coli
 - salmoneloze
 - NDV
 - intoksikacije

- zdravljenje in preventiva
 - antibiotik izbire je penicilin
 - penicilinski preparat i/m poti še z bakterinom
 - dodatna terapija v vodi za pitje → preventiva drugih živali v objektu
 - učinkoviti tudi eritromicin in širokospektralni antibiotik

- preventiva
 - dezinfekcija objekta in opreme
 - odstranjevanje poginulih ptic
 - imunizacija: inaktivirana vakcina (formalin)
 - nekateri dejavniki lahko spodbudijo občutljivost ptic za infekcijo: začetki deževnega obdobja, začetek mrzlega vremena
 - mlade živali gojimo ločeno od starejših
 - preprečevanje kontakta med purani in drugimi prenašalci (prašiči, ovcami)
 - če je bolezen enzootična: vakcinacija z bakterinom (ko so stari 5-12 tednov)
 - seme za umetno oploditev → iz rej, kjer ni rdečice